

"Agrotehničke aktivnosti u višegodišnjim zasadima u junu"

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 08.06.2026 Брой: 6/2026

У јуну ће се атмосфера изнад северне хемисфере постепено пребацити на типичан летњи режим. Поларни вртлог је већ значајно ослабљен и практично се распао, што значи да ће његов утицај на време у Европи бити знатно мањи у поређењу са пролећним месецима. За Бугарску то значи претежно топло и често вруће време, али са типичним поподневним грмљавинским непогодама за ово доба године.

Комбинација топлијег ваздуха са југа и хладнијих океанских таласних поремећаја са северозапада изазваће периоде нестабилности, грмљавинске непогоде и краткотрајна захлађења, посебно у западним и планинским пределима Бугарске.

Све у свему, очекује се да месец буде топлији од климатске норме, са осећајем раног лета од првих дана, а до краја месеца земља би могла доћи под утицај првог озбиљнијег топлотног таласа у години.

Температуре ће постепено расти. Јутарње вредности ће се кретати између 11 °C и 16 °C, а максималне ће достизати 25 °C – 30 °C. У Дунавској равници и Горњотракијској низији нису искључени први значајнији летњи топлотни таласи са температурама око 31 °C – 32 °C.

Око средине периода, могуће је пролазак хладног атмосферског фронта, који ће донети краткотрајне, али интензивне падавине и грмљавинске непогоде. Постоји и могућност појаве града на неким местима, што је типично за почетак летње сезоне.

Током друге десетодневке, атмосфера ће остати динамична. Очекује се чест поподневни развој кумулонимбусних облака, посебно у Западној и Централној Бугарској. Време ће бити типично за јун – топла јутра, врућа поподнева и локалне олује на крају дана. Падавине неће бити распрострањене, али на неким местима могу бити значајне по количини у кратком периоду.

Минималне температуре ће бити између 13 °C и 18 °C, а дневне температуре – између 27 °C и 33 °C. У неким пределима Јужне Бугарске, температуре се могу приближити 35 °C, посебно током дуже јужне адвекције. Дуж црноморске обале, време ће бити стабилније, са више сунчаних сати и мањим ризиком од падавина.

Крај месеца донеће упорнији летњи карактер времену. Стабилнији антициклонални режим успоставиће се изнад Јужне Европе и Балкана, што ће ограничити падавине и подићи температуре. Температуре ће остати изнад норме за тај период. Минимуми ће бити између 15 °C и 20 °C, а максимуми – између 30 °C и 35 °C. У најтоплијим пределима земље, нису искључене вредности до 36 °C – 37 °C. Ово ће вероватно бити период када ћемо доживети први дужи летњи топлотни талас у сезони.

У воћним расадницима

Леје са сејанцима ђубре се са 6-8 kg амонијум нитрата или истом количином другог азотног ђубрива по декару и окопавају се. Заливајте по потреби.

Матичњаи се ђубре са 10-15 kg амонијум нитрата или истом количином другог азотног ђубрива по декару и нагрђу се. По потреби се заливају пре нагртања.

У расадницима се врши оштрикивање како би се олакшао нормалан раст калемљених биљака. Подлоге и расадници се припремају за окулирање.

У воћним засадима

Пратити да везице не урежу гране високо калемљених воћака и дивљих форми, те их по потреби благовремено попустити. Такмичарски избојци који расту са подлоге морају се благовремено уклонити.

На новозасађеним стаблима редовно се врши окопавање. Заливајте по потреби. Након друге десетодневке, млади воћни засади се ђубре са 15-20 kg амонијум нитрата по декару или истом количином другог азотног ђубрива, и врши се плитка обрада.

При формирању палмете, скелетне гране се савијају када достигну укупну дужину од 2 – 2,5 m за први спрат, 1,5-2 m за други и 1 m за трећи. Код слабије бујних стабала постављају се под углом од 45-50°, а код бујних – под углом од 45-45° у односу на хоризонталу. Када спрат има скелетне гране различите дужине, савија се само јака, док се слаба оставља да расте и накнадно додатно савија.

Механичко проређивање плодова се наставља код брескве.

На површинама са обезбеђеним наводњавањем врши се сетва усева за зелено ђубрење.

 трешња

Почиње масовна берба трешања и вишања.

У засадима јагода

Сади се последњи расад јагода чуван у фрижидеру.

Нега корова се наставља код младих и новозасађених засада. Заливајте по потреби.

 јагоде

Берба се наставља. Не брати током врелих сати дана или када има росе. За свежу потрошњу беру се заједно са чашицом плода.

У топлијим локалитетима, након бербе последњих плодова, слама се одмах сакупља и уклања. Засади се ђубре са 8-10 kg амонијум нитрата или истом количином другог азотног ђубрива по декару, и врши се прво постизвођачко окопавање. Ако је потребно наводњавање, оно се обавља пре ђубрења.

У засадима малине

Врши се редовна обрада земљишта. Заливајте по потреби, а у родним засадима редови се настављају чистити од веома слабих и сувишних изданака. Жичана конструкција за подупирање одржава се чврстом.

У неким пределима, око средине јуна, почиње берба плодова раних сорти. Када почне зрење, пчелиње заједнице се премештају на друге засаде, али на удаљеност не мању од 5 km.

У засадима црне рибизле

Земљиште у лејама за ожиљавање обрађује се 2-3 пута у зависности од наводњавања, падавина и присуства корова. Редовне обраде се врше и на младим и на родним засадима.

Око средине месеца, на неким топлијим локалитетима почиње берба плодова.

У засадима са другим културама

Наставља се калемљење подлога лимуна пупољком који расте.

Нега ожиљавања резница на отвореном шипка, смокве и кркавине се наставља, при чему се расадник редовно окопава и залива. Спроводе се неопходни третмани за сузбијање корова.

Пред крај месеца, некалемљене подлоге из прошле године окулирају се пупољком који расте, користећи пупољке са персимона.

Наставља се везивање изданака актинидије за стубиће за подупирање. Ђубрење се врши последњом 1/3 од утврђене годишње норме азота за актинидију. Бочни избојци на главном стаблу актинидије се чисте како би се стимулисао њен развој и укупно обликовање. Формира се у Т-облик.

У виноградима

Обрада земљишта се врши тамо где већ није за травњачење, и примењују се третмани за сузбијање корова. Циљ обраде је уништавање корова и разбијање земљишне коре. Обрађивати плитко до дубине од 8–10 cm. Број обрада зависи од закоровљености и падавина. Врше се механички култиваторима и ротационим копачицама.

Током цветања не треба обављати такве активности: обраду земљишта, наводњавање итд., које доводе до повећања влажности ваздуха и смањења температуре.

За сузбијање вишегодишњих корова попут пиревине, слака и дивљег овса, користе се хербициди са активном супстанцом глифосат, као што су Gligol 36 SL или Fast 36 SL, у концентрацији од 500/1000 ml/decare.

Стабљике пиревине се прскају када достигну дужину од 20–30 cm. Постепено, током 15–25 дана, угину. Слак се прска када стабљике достигну дужину од 40–60 cm. У року од 7–10 дана потпуно угину. Пољски слак се прска током периода цветања.

Операције зелене резидбе се изводе у младим виноградима и у родним виноградима.

Приштипните оне избојке на којима ова пракса није обављена у мају. На преосталима се врши прстеновање, чувајући само врх изданка изнад прстена, који се мора тренирати и везати за потпорну жицу. Такође се обављају друго оштрикивање стабала, провлачење и везивање изданака у засадима, спуштање за ниске и средње облике стабла и пажљиво попуштање везица на зелено калемљеним изданцима.

У родним виноградима врши се провлачење и везивање изданака у засадима и спуштање за ниске и средње облике стабла.

Родне лозе се прстенују. Операција се састоји од уклањања прстена коре са родног прута, зеленог изданка или лозног рукавца, ширине 2–5 mm. Прстеновање се изводи посебним алатом за прстеновање. Морају се поштовати неколико важних услова: треба га обавити 12–15 дана након цветања када су бобице величине грашка; за лозе орезане по систему Guyot, прстеновати након савијања на хоризонталном делу родног прута. За лозе обликоване на стаблу, прстен треба направити у основи родног прута. Исте лозе се прстенују сваке 3–4 године.

Врши се проређивање гроздова, гројзића и бобица.

Када је проценат заметања плодова веома висок, уклања се до 40% од укупног броја бобица. Уклањају се углавном неоплођене, ситне и деформисане бобице. Ова операција се обавља током хладних сати дана, веома пажљиво, без претераног руковања и без трљања цвета на бобицама грозђа.

Избојци у матичним блоковима се прстенују и везују.

У лејама за ожиљавање лозе рахли се земљишна кора, чисте се росине жиле и ђубре лозе.

Чишћење росиних жила врши се када се на изданцима појаве прве витице. Количине стајњака и минералних ђубрива су обично, респективно: 1000–1500 kg стајњака, 3–4 kg амонијум нитрата, 5–10 kg суперфосфата и 3–6 kg калијумове соли или другог извора калијума, по декару.